

DENET VERGİ DUYURU

Duyuru Tarihi : 04.08.2017
Duyuru No : 2017/103
Yayımlandığı Yer : LEBİB YALKIN DERGİSİ
Ağustos 2017 - Sayı : 164

Mustafa KAYHAN
Avukat

kayhan.mustafa@gmail.com

BAZI ANONİM ŞİRKETLERDE VE BAZI KOOPERATİFLERDE SÖZLEŞMELİ AVUKAT BULUNDURMA ZORUNLULUĞU

ÖZET :

Anonim şirketler ve kooperatifler, günümüzde en önemli iktisadî ve sosyal müesseseler arasında yer almaktadır.

Söz konusu kuruluşların işlevlerini sağlıklı bir şekilde yerine getirebilmeleri için kanun koyucu tarafından bunlara, kriterler belirlenmek suretiyle bazı zorunluluklar getirilebilmektedir.

Bu kapsamda, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35. maddesinin 3. fıkrası ile **asgari sermaye miktarının beş katı veya daha fazla esas sermayesi bulunan anonim şirketlerin ve üye sayısı yüz veya daha fazla olan yapı kooperatiflerinin sözleşmeli bir avukat bulundurma zorunluluğu** düzenlenmiştir.

Bu hükme aykırı davranan şirketlere ve kooperatiflere Cumhuriyet savcısı tarafından sözleşmeli avukat tayin etmedikleri **her ay için**, sanayi sektöründe çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için suç tarihinde yürürlükte bulunan, **asgarî ücretin iki aylık brüt tutarı kadar idarî para cezası** verilmektedir.

DENET DUYURU
Sayı : 2017/103/1

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2016 yılında 7,6 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 150'den fazla ülkede bulunan 1.401 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 67.000'nin üzerinde kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Anahtar Kelimeler: Anonim Şirket, Avukat Bulundurma Zorunluluğu, Brüt Asgari Ücret, Esas Sermaye, İdari Para Cezası, Kayıtlı Sermaye, Kooperatif, Yapı Kooperatifi, Sözleşmeli Avukat, TTK.

1. KONU:

Yasal unsurları açısından aynı yapısal özelliklere sahip olmakla birlikte, esas sermayeleri büyük miktarlara ulaşan anonim şirketler ve üye sayısı çok fazla olan kooperatifler, sosyal ve ekonomik hayattaki işlevleri bakımından diğerlerine göre farklılık arz etmektedir. Bu tür anonim şirketlerin ve kooperatiflerin işlevlerini sağlıklı bir şekilde yerine getirebilmeleri için kamu otoritesi tarafından bu kuruluşların faaliyetlerine diğerlerine göre farklı şekillerde müdahale edilebilmektedir.

Bu tür müdahalelere aşağıdaki örnekler verilebilir:

- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun¹ (TTK) 397. maddesine göre Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenecek ölçütler çerçevesinde bazı anonim şirketlerin denetime tabi tutulması;
- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun² 6. maddesine göre iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve on ve daha fazla çalışanı olan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde diğer sağlık personeli görevlendirilmesi;
- 7201 sayılı Tebligat Kanununun³ 7/a maddesine göre Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) açma ve kullanma zorunluluğu;
- 213 sayılı Vergi Usul Kanunu⁴ ve alt mevzuat hükümleri çerçevesinde e-Defter ve e-Fatura düzenleme zorunluluğu;
- 1136 sayılı Avukatlık Kanununun⁵ 35. maddesinin 3. fıkrası kapsamında sermaye miktarının beş katı veya daha fazla esas sermayesi bulunan anonim şirketler ile üye sayısı 100 veya daha fazla olan yapı kooperatiflerinin sözleşmeli bir avukat bulundurma zorunluluğu.

---

¹ RG. 14.02.2011, S. 27846

² RG. 30.06.2012, S. 28339

³ RG. 19.02.1959, S. 10139

⁴ RG. 10.01.1961, S. 10705

⁵ RG. 07.04.1969, S. 13168

Yukarıda sayılan zorunluluklardan biri olan ve Avukatlık Kanununun 35. maddesinin 3. fıkrasında düzenlenen sermaye miktarının beş katı sermayesi bulunan anonim şirketlerin ve üye sayısı yüz veya daha fazla olan yapı kooperatiflerinin sözleşmeli bir avukat bulundurma zorunluluğu bu yazımızın konusunu oluşturmaktadır.

2. YASAL DÜZENLEME:

2.1. Avukatlık Kanunu:

2.1.1. Avukatlık Kanununun 35. Maddesi ve Gelişimi:

Avukatlık ile ilgili temel hükümler Avukatlık Kanunu ile düzenlenmiştir.

Avukatlık Kanununun “Avukatın Hak ve Ödevleri” adlı altıncı kısmında “Yalnız avukatların yapabileceği işler” başlıklı 35. maddesi yer almaktadır.

Avukatlık Kanununun 35. maddesinin 3. fıkrası aşağıdaki gibidir:

*“Dava açmaya yeteneği olan herkes kendi davasına ait evrakı düzenleyebilir, davasını bizzat açabilir ve işini takip edebilir. Ancak, Türk Ticaret Kanununun 272 nci maddesinde ön görülen **esas sermaye miktarının beş katı veya daha fazla esas sermayesi bulunan anonim şirketler ile üye sayısı yüz veya daha fazla olan yapı kooperatifleri sözleşmeli bir avukat bulundurma zorundadır**. Bu fıkra hükmüne aykırı davranan kuruluşlara Cumhuriyet savcısı tarafından sözleşmeli avukat tayin etmedikleri her ay için, sanayi sektöründe çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için suç tarihinde yürürlükte bulunan, asgarî ücretin iki aylık brüt tutarı kadar idarî para cezası verilir.”*

Avukatlık Kanununun 35. maddesi yayımlandığı tarihten itibaren 3 defa değişikliğe uğramıştır.⁶

Çalışmamıza konu olan sözleşmeli avukat bulundurma zorunluluğunu içeren hüküm 02.05.2001 tarih ve 4667 sayılı “Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”un 22. maddesi ile Avukatlık Kanununun 35. maddesinin 3. fıkrasına hüküm eklenmek suretiyle yasallaştırılmıştır.

⁶ 07.04.1969 tarih ve 13168 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olan 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35. maddesi ilk olarak 26.02.1970 tarih ve 1238 sayılı “19 Mart 1969 gün ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi, bazı maddelerine fıkralar ve kanuna geçici bir madde eklenmesi hakkında Kanun”un 1. maddesi ile; daha sonra 02.05.2001 tarih ve 4667 sayılı “Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” un 22. maddesi ile ve en son 23.01.2008 tarih ve 5728 sayılı “Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” un 329. maddesi ile değişikliğe uğramıştır.

Hukukumuzda kural olarak bir davanın avukat aracılığı ile takibi tarafların kendi isteklerine bırakılmıştır. Diğer yandan; dava taraflarından birinin davayı takip edecek yetenekte olmaması, taraflardan birinin duruşmanın disiplinini bozmakta direnmesi ve Avukatlık Kanununun 35. maddesinin 3. fıkrası çerçevesinde anonim şirketler ile kooperatiflerde sözleşmeli avukat bulundurmamak zorunluluğu, bu kuralın istisnalarıdır.

2.1.2. Avukatlık Kanununun 35. Maddesinin Anayasa'ya Aykırılığı İddiasıyla Anayasa Mahkemesi'ne Başvurulmuş ve Anayasa Mahkemesi Tarafından Maddenin Anayasaya Aykırı Olmadığına Karar Verilmiştir:⁷

Avukatlık Kanununun 35. maddesinin 3. fıkrası çerçevesinde düzenlenen bir idari yaptırım kararına karşı yapılan itirazda, itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme tarafından, Avukatlık Kanunu'nun 35. maddesinin, 23.1.2008 günlü, 5728 sayılı Yasa'nın 329. maddesiyle değiştirilen üçüncü fıkrasının '*anonim şirketler*' yönünden, Anayasa'nın 2., 10., 20., 38. ve 48. maddelerine aykırılığı savıyla iptaline karar verilmesi istemiyle Anayasa Mahkemesine başvurulmuştur.

Anayasa Mahkemesi tarafından işin esası incelenmiş ve 30.06.2011 tarih ve E:2010/10, K:2011/110 sayılı karar ile söz konusu düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olmadığına oybirliği ile karar verilmiştir.

2.2. Avukatlık Kanunu Yönetmeliği:

2.2.1. Genel Olarak:

Avukatlık Kanununun uygulanması amacıyla Türkiye Barolar Birliği tarafından ve 19.06.2002 tarih ve 24790 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "*Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Kanunu Yönetmeliği*" (Yönetmelik) çıkarılmıştır.

Yönetmeliğin "*Kooperatif ve Anonim Şirketler*" başlıklı 15. maddesi ile Avukatlık Kanunundaki zorunluluk bir kez daha tekrarlanmıştır.

⁷ Anayasa Mahkemesinin 30.06.2011 tarih ve E:2010/10, K:2011/110 sayılı kararı. (RG. 18.02.2012, S. 28208)

Diğer taraftan, Yönetmeliğe, 06.09.2008 tarih ve 26989 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile “Sürekli Avukatlık Hizmetlerinde Uygulanacak Esaslar”⁸ başlığı ile Onüçüncü Bölüm eklenmiştir. Değişiklik Resmi Gazete’nin 6.09.2008 tarih ve 26989 sayılı nüshasında yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmeliğin 73/A maddesine göre, yapılacak sözleşmelerin içeriğinde asgari olarak aşağıdaki hükümlerin bulunması gerekmektedir:

- a) İş sahibinin adı, soyadı, mesleki ya da ticari unvanı, adresi, vergi/T.C. kimlik numarası,
- b) Avukatın/avukatlık bürosunun/avukatlık ortaklığının adı, soyadı, unvanı, vergi/T.C. kimlik numarası,
- c) İşin tanımı,
- ç) Avukatlık ücreti ve bu ücretin ödenme şekli,
- d) Sözleşme hükümlerinin Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi değişikliklerine uyarlanacağı,
- e) Süresi,
- g) Sona erme koşulları,
- ğ) İşin harç ve giderlerinin iş sahibine ait olduğu, bunların peşin olarak ya da avukatın ilk talebinde derhal ödenmesi gerektiği, sözleşmede yazılı adresin avukatın bu konudaki taleplerini ileteceği adres olduğu, bu adrese yapılan tebligatların iş sahibine yapılmış sayılacağı.

2.3. Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi:

Avukatlık ücretinin tayin ve takdirinde uygulanmakta olan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin “Ekler” bölümünde yer alan tablonun Birinci Kısım/Üçüncü Bölümü “Avukatlık Kanununun 35 inci Maddesi Gereğince Bulundurulması Zorunlu Sözleşmeli Avukatlara Aylık Ödenecek Ücret” başlığını taşımaktadır.

Burada anonim şirketler ve yapı kooperatiflerinde sürekli avukatlık hizmetine ilişkin belirlenmiş asgari ücretler gösterilmiştir.

Son Asgari Ücret Tarifesi 02.01.2017 tarih ve 29936 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Buna göre ;

⁸ Yönetmeliğin “Sürekli Avukatlık Hizmetlerinde Uygulanacak Esaslar” bölümü değişik defalarda Danıştay’da dava konusu edilmiştir. Bu çerçevede Danıştay 8 inci Dairesi 2008/9822, 2008/9950, 2008/9951, 2008/10116, 2008/10117, 2008/10118, 2008/10119 ve 2008/10346 esas sayılı davalar açılmıştır. Danıştay tarafından yalnızca sözleşmeden kaynaklanan sorunların tahkim yoluyla çözümlenmesini öngören fıkranın yürütmesi durdurulmuştur. Yönetmelikteki bu hüküm sonradan kaldırılmak suretiyle Yönetmelik değişikliği yapılmıştır.

- **Anonim şirketlerde** Avukatlık Kanununun 35 inci Maddesi Gereğince Bulundurulması Zorunlu Sözleşmeli Avukatlara Aylık Ödenecek Ücret **1.650 TL** olarak;
- **Yapı kooperatiflerinde** Aylık Ödenecek Ücret **1.100 TL** olarak belirlenmiştir.

Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde belirtilen bu tutarlara KDV'nin dahil olduğu görüşü ön plandadır.⁹

Tarifede takip edilen dava, takip ve işlerde tarifeye göre hesaplanacak avukatlık ücreti yıllık avukatlık ücretinin üzerinde olduğu takdirde aradaki eksik miktar avukata ayrıca ödenecektir.

3. SÖZLEŞMELİ AVUKAT BULUNDURMA ZORUNLULUĞUNUN KAPSAMI:

3.1. Genel Olarak:

Sözleşmeli avukat bulundurma zorunluluğu belirlenirken anonim şirketler açısından iki temel ölçüt¹⁰ esas alınmıştır. Bunlardan ilki şirketin anonim şirket türünde olması diğeri ise anonim şirketin sermayesinin anonim şirketler için belirlenmiş asgari esas sermaye miktarının en az beş katı tutarında olmasıdır.¹¹

⁹ KDV'nin asgari ücret tarifesinde belirtilen ücrete dahil olduğu ile ilgili olarak bkz. SEViĖ, Veysi, Avukatların Asgari Ücret Tarifesindeki Ücrete Ayrıca KDV Uygulanmayacağı, Yaklaşım Dergisi, Mart 2004, S. 135 ve KIZILLOT, Zuhâl, Ücretimize ayrıca kdv uygulanacak mı?, 23.02.2004, <http://kizilot.com.tr/18/368/bd/tr/kizilot/av-zuhal-kizilot/ucretimize-ayrica-kdv-uygulanacak-mi>, Erişim: 12.06.2017. Konu ile ilgili olarak yargı kararları açısından bkz. Yargıtay 4. HD 17.09.2003 tarih ve E:2003/4051, K:2003/10170 sayılı kararı; Danıştay 8. Dairesi 16.02.2005 tarih ve E:2004/383, K:2005/695 sayılı kararı; Danıştay 9. Dairesi E: 2012;7625, K:2015/11496 sayılı kararı (www.kazanci.com Erişim: 12.06.2017).

¹⁰ Bazı yazarlar tarafından (DOĞRUSÖZ Bumin, Avukatla Çalışma Zorunluluğu, Dünya Gazetesi, 2 Haziran 2016) daha sağlıklı sonuçlar verebileceği görüşü çerçevesinde yükümlülüğün sadece sermayeye ilişkin rakamsal sınıra bağlanmasının yerine ortak sayısı, toplu iş sözleşmesi kapsamında iş yerine sahip şirketler veya halka açık anonim ortaklıklar veyahut bağımsız denetime tabi şirketler gibi ölçütler getirerek şirketlerin yapıları veya nitelikleri nazara alınarak yeni ölçütler oluşturulabileceği belirtilmiştir.

¹¹ Yukarıda belirtilen kriterler kapsamında bazı yazarlar tarafından (ALTAŞ Soner, *Hangi Anonim Şirketler Sözleşmeli Avukat Bulundurmak Zorundadır?*, *Yaklaşım Dergisi* Haziran 2014, Sayı:258, s.212-218; ALTAŞ Soner, *Kayıtlı Sermaye Sistemine Tabi Olan Anonim Şirketler Sözleşmeli Avukat Bulundurmak Zorundadır?*, *Mali Çözüm Dergisi*, Kasım-Aralık 2015, s.51-62.) avukat bulundurmak zorunda olan anonim şirketlerin yalnızca esas sermaye sistemini benimseyen şirketler olduğu, kayıtlı sermaye sistemi benimseyen şirketlerin bu zorunluluk kapsamında değerlendirilmediği belirtilmiştir. Yine bazı yazarlarca (YAVUZ Mustafa, *Sermayesi En Az İkiyüzelli Bin Türk Lirası Olan Anonim Şirketlerin Avukat Bulundurma Zorunluluğu*, *Mali Çözüm Dergisi*, Temmuz-Ağustos 2014, s. 235-243.) kayıtlı

Şirketlerin kuruluş anında ya da sermaye artırımını dolayısıyla sermayelerinin 250.000 TL veya fazla olması halinde kuruluş ya da sermaye artırımını işleminin Ticaret Sicil Müdürlüğü nezdinde tescil edildiği andan itibaren söz konusu yükümlülük doğmaktadır.

Sermayelerin ödenip ödenmemesinin avukat bulundurma zorunluluğuna etkisi bulunmadığı gibi¹² tür değişikliği, birleşme ve bölünme işlemleri çerçevesinde sermayede meydana gelecek değişiklikler de şirketin türünün anonim şirket olarak kalmaya devam etmesi kaydıyla zorunluluğa etkili değildir.

Kooperatifler açısından da iki temel ölçüt söz konusudur. Bunlardan ilki kooperatifin yapı kooperatifi türünde olması diğeri ise üye sayısının 100 ya da daha fazla olmasıdır.

3.2. Şirketler Topluluğu Açısından Değerlendirme:

Bilindiği üzere, “Şirketler Topluluğu” kurumu TTK m. 195 vd maddelerinde düzenlenmek suretiyle Ticaret Kanunumuza girmiştir.

Holding şirketlerin genel idare giderlerinin bağlı şirketlere dağıtımını uygulaması günlük hayatta sıklıkla karşılaşılan konulardandır. Holding şirketler tarafından bağlı şirketlere araştırma ve geliştirme, finansman temini, pazarlama ve dağıtım, yatırım projelerinin hazırlanması, hedeflerin tayini, planlama, örgütlendirme kararlarının uygulanması, bilgisayar hizmetleri, sevk ve idare, mali revizyon ve vergi müşavirliği, piyasa araştırmaları, halkla ilişkilerin tanzimi, personel temini ve eğitimi, muhasebe organizasyon ve kontrolü, hukuk müşavirliği konularında hizmet verilebilmektedir.

Holding şirketler tarafından verilen bu hizmetlerden hukuk müşavirliği hizmetlerinin hizmet verilen bağlı şirket açısından 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35. maddesinin 3. fıkrasında sözü edilen sözleşmeli avukat bulundurma yükümlülüğünü ortadan kaldırıp kaldırmadığı sorusu akla gelebilir.

Grup şirketlere yönelik özel bir düzenleme olmadığı için, kapsama giren bir anonim şirket bağlı bulunduğu holdingtten tüm hukuk hizmetlerini sağlıyor olsa dahi, mevzuata göre sözleşmeli avukat bulundurma mecburiyeti ve bu mecburiyete uymaması halinde idari para cezası riski devam etmektedir.

Bu mantıksız durumu giderecek bir yasal düzenleme yapılmasına ihtiyaç vardır.

---

sermaye sistemini benimseyen şirketlerin de bu zorunluluk kapsamında olduğu ancak asgari sermaye tutarlarının farklı olması dolayısıyla TTK da belirtilen 100.000 TL nin 5 katına sahip olması gerektiği belirtilmiştir.

¹² ALTAŞ Soner, Hangi Anonim Şirketler Sözleşmeli Avukat Bulundurmak Zorundadır?,

Söz konusu riskin ortadan kaldırılması için holding şirketlerce merkezi olarak hukuk hizmeti sağlanması yerine, gruba hukuk hizmeti sunan avukat ile, sözleşmeli avukat bulundurma mecburiyetine tabi bağlı şirketler arasında ayrı ayrı sözleşmeler yapılması düşünülebilir.

3.3. Bünyesinde İş Kanunu Hükümlerine Göre Avukat Bulunduran Şirket veya Kooperatifler Açısından Değerlendirme:

Bünyelerinde tam zamanlı çalışan avukat bulunan şirket ya da kooperatiflerin Avukatlık Kanununun 35. maddesinin 3. fıkrasında belirtilen yükümlülüğü yerine getirmiş sayılacağı yönünde bir istisna hükmü yoktur.¹³

Bordrolu avukat bulunduranları ayrıca sözleşmeli avukat bulundurmaya zorlamanın anlamsızlığı nedeniyle bu konuda da bir yasal düzenleme yapılmasına ihtiyaç vardır.

3.4. Herhangi Bir Hukuki İhtilafı Olmayan Şirketler Açısından Değerlendirme:

Herhangi bir hukuki ihtilafı olmayan şirketlerin de sözleşmeli avukat bulundurup bulundurmayaacağı hususu da tartışılmıştır. Avukatlık Kanununda bu konuya dair açık bir düzenleme mevcut değildir.¹⁴

Belirtmekte yarar vardır ki Anayasa Mahkemesi kararında açık olarak **“...yapılan düzenleme ile anonim şirketlerin sadece taraf oldukları davalarda değil, hukuki uyumsuzluk doğmadan önce de avukat bulundurarak, avukatın hukuki yardımından yararlanmalarının amaçlandığı anlaşılmaktadır.”** açıklaması yapılmıştır.

Bu çerçevede herhangi bir hukuki ihtilafı olup olmamasına bakılmaksızın belirlenen kriterleri sağlayan şirketlerin avukat bulundurma zorunluluğu vardır.

¹³Bazı yazarlar (YAVUZ Mustafa, *Sermayesi En Az İkiyüzelli Bin Türk Lirası Olan Anonim Şirketlerin Avukat Bulundurma Zorunluluğu*) tarafından bünyesinde avukat bulundurmasına rağmen anonim şirketlerin ayrıca sözleşmeli avukat bulundurması gerektiği belirtilmiştir.

¹⁴Bazı yazarlar tarafından (KIZILOĞLU Şükrü, *Avukatı Olmayan Kooperatife ve Şirkete Ceza Var, Hürriyet Gazetesi, 23 Eylül 2009*) ilgili maddede herkesin dava açma ve davayı takip etmede serbest olduğunun belirtildiği, ardından da “ancak” diye başlayan cümlede; sermayesi 250 bin TL ve daha fazla olan anonim şirketlerde dava açma ve davayı takip için avukatla sözleşme yapılması zorunluluğundan bahsedildiği, fıkranın ilk iki cümlesi birlikte değerlendirildiğinde herhangi bir davası bulunmayan anonim şirketlerin söz konusu yükümlülüğe tabi olmadığını yönünde görüş bildirilmiştir.

4. SÖZLEŞMELİ AVUKAT BULUNDURMA ZORUNLULUĞUNA AYKIRI HAREKET EDİLMESİ HALİNDE YAPTIRIM:

4.1. Genel Olarak:

Avukatlık Kanununun 35. maddesinin 3. fıkrasında, sözleşmeli bir avukat bulundurmak zorunluluğunu yerine getirmeyen anonim şirketlere idari para cezası uygulanacağı belirtilmiştir.

4.2. İdari Para Cezası:

Sözleşmeli avukat bulundurma yükümlülüğünü yerine getirmeyen anonim şirketlere, Cumhuriyet Savcısı tarafından, sözleşmeli avukat tayin etmedikleri **HER AY İÇİN**, sanayi sektöründe çalışan 16 yaşından büyük işçiler için suç tarihinde yürürlükte bulunan, **ASGARİ ÜCRETİN İKİ AYLIK BRÜT TUTARI KADAR İDARİ PARA CEZASI** verilecektir.

30.12.2016 gün ve 29934 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 29.12.2016 gün ve 2016/1 sayılı Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kararı’nda, işçilerin bir günlük normal çalışma karşılığı asgari ücretlerinin; **01.01.2017-31.12.2017** tarihleri arasında 59,25 Türk Lirası olarak tespitine karar verilmiştir. Buna göre 2017 yılında uygulanacak aylık asgari ücret brüt **1.777,50.TL.**’dir.

Buna göre, sözleşmeli avukat bulundurması gereken bir anonim şirket veya kooperatif 2017 boyunca bu zorunluluğu yerine getirmezse;

(1.777,50 TL x 2 x 12 ay =) 42.660 TL idari para cezası riskine girmiş olacaktır.

4.3. Cezanın Takip ve Tahsil Yöntemi:

Avukatlık Kanununun 35. maddesinin 3 fıkrasına aykırı davranan anonim şirketler hakkında, merkezlerinin bulunduğu yer barosu tarafından takip edilerek suç duyurusunda bulunulmaktadır.

Cumhuriyet savcılığı tarafından şirkete öncelikle yazı gönderilerek sözleşmeli avukat ya da avukatları olup olmadığının bildirilmesi talep edilmektedir. Aksi halde anılan sözleşmenin (avukatla yapılan) olmadığının anlaşılacağı belirtilmektedir.

Kendisine yazı gönderilen şirket tarafından cevap verilmezse ya da sözleşmeli avukatı olmadığına dair bir cevap verilirse işlenen kabahatin haksızlık içeriği, kusuru ve ekonomik durumu göz önüne alınarak şirkete, sözleşmeli avukat bulundurmamak eyleminden, sözleşmeli avukat tayin etmedikleri her ay için hesaplanacak idari para cezası verilmesine karar verilmektedir.

Karar kabahatli şirkete Tebligat Kanunu hükümleri çerçevesinde tebliğ edilmektedir. Kararın kesinleşmesini takiben derhal 6183 sayılı yasa hükümlerine göre tahsil için kararın Vergi Dairesi'ne gönderilmesine karar verilmektedir.

İlgililerin kararın kendilerine tebliği tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde Sulh Ceza Mahkemesine itiraz hakları bulunmaktadır.

Kabahatler Kanununun 17/6. maddesine göre kabahat dolayısıyla idarî para cezası veren kamu görevlisi, ilgilinin rıza göstermesi halinde bunun tahsilatını derhal kendisi gerçekleştirir. İdarî para cezasını kanun yoluna başvurmadan önce ödeyen kişiden bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme, kişinin bu karara karşı kanun yoluna başvurma hakkını etkilemez.

4.4. Cezaya Karşı Başvuru Yolları:

Kabahatler Kanununun 27/1 maddesi çerçevesinde idarî para cezasına ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.

4.5. Zamanaşımı:

Kabahatler Kanununda iki tür zamanaşımı düzenlenmiştir. Bunlardan ilki Kabahatler Kanununun 20. maddesinde düzenlenmiş bulunan soruşturma zamanaşımıdır. Soruşturma zamanaşımının dolması halinde kabahatten dolayı kişi hakkında idari para cezasına karar verilemez. Soruşturma zamanaşımı süresi ceza tutarına göre 3 ilâ 5 yıldır.

Yine Kabahatler Kanununun 21. maddesinde yerine getirme zamanaşımı düzenlenmiştir. Buna göre, yerine getirme zamanaşımının dolması halinde idari para cezasına ilişkin karar artık yerine getirilemez. Yerine getirme zamanaşımı süresi ceza tutarına göre üç ilâ 7 yıldır.

4.6. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu:

Yönetim Kurulu üyelerinin Avukatlık Kanununun 35/3 maddesine uyulmaması kapsamında genel hükümler kapsamında TTK m.369, 553 ve ilgili diğer maddelere göre sorumlulukları bulunmaktadır.

5. SONUÇ:

Anonim şirketlerin ve kooperatiflerin işlevlerini sağlıklı bir şekilde yerine getirebilmelerini teminen kanun koyucu tarafından bu kuruluşlara, belirlenen birtakım ölçütler çerçevesinde kendi içlerinde farklı zorunluluklar getirilebilmektedir. Avukatlık Kanununun 35. maddesinin 3. fıkrası ile Türk Ticaret Kanununun anonim şirketler için öngördüğü asgari sermaye miktarının beş katı veya daha fazla esas sermayesi bulunan anonim şirketlerin ve üye sayısı yüz ya da daha fazla olan yapı kooperatiflerinin sözleşmeli bir avukat bulundurma zorunluluğu da bunlardan biridir.

Avukatlık Kanununun söz konusu hükmüne aykırı davranan kuruluşlara Cumhuriyet savcısı tarafından sözleşmeli avukat tayin etmedikleri her ay için, sanayi sektöründe çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için suç tarihinde yürürlükte bulunan, asgarî ücretin iki aylık brüt tutarı kadar idarî para cezası verilmektedir.

Bu durum karşısında 2017 yılı rakamlarına göre anonim şirketler tarafından asgari olarak KDV dahil **1.650 TL (yapı kooperatiflerinde 1.100 TL) ücret** ödemek suretiyle **hem faydaları tartışılmaz olan avukatlık hizmeti almak hem de her ay (1.777,50 x 2 =) 3,555 TL idari para cezasına maruz kalmaktan kurtulmak mümkündür.**

Sözleşmeli avukat bulundurma zorunluluğu konusunda yapılmasını gerekli gördüğümüz yasal değişiklikler şunlardır:

- Mevcut hükümlere göre sermayesi 250.000 TL veya daha fazla olan anonim şirketler sözleşmeli avukat bulundurmak zorundadırlar. Günümüz şartlarında 250.000 TL'lik sermaye çok küçüktür. Kaldı ki bir anonim şirketin cesametini belirlemede tescilli sermaye uygun bir ölçü değildir. Bu kuralın uygun bir aktif büyüklüğünü aşan anonim şirketler şeklinde değiştirilmesinde yarar bulunmaktadır.
- Hukuk hizmetlerinin merkezi olarak sağlanıp bağlı şirketlere fatura edildiği durumlara yönelik olarak, sözleşmeli avukat bulundurma mecburiyeti açısından istisna hükmü getirilmelidir.
- Bordrolu avukat bulunduran anonim şirketler veya kooperatifler belli şartlarla sözleşmeli avukat bulundurma mecburiyetinden muaf kılmalıdır.

KAYNAKÇA

- ALTAŞ Soner, Hangi Anonim Şirketler Sözleşmeli Avukat Bulundurmak Zorundadır?, Yaklaşım Dergisi Haziran 2014, Sayı:258, s.212-218.
- ALTAŞ Soner, Kayıtlı Sermaye Sistemine Tabi Olan Anonim Şirketler Sözleşmeli Avukat Bulundurmak Zorundadır?, Mali Çözüm Dergisi, Kasım-Aralık 2015, s.51-62.
- DOĞRUSÖZ Bumin, Avukatla Çalışma Zorunluluğu, Dünya Gazetesi, 2 Haziran 2016.
- KIZILLOT Şükrü, Avukatı Olmayan Kooperatife ve Şirkete Ceza Var, Hürriyet Gazetesi, 23 Eylül 2009.
- YAVUZ Mustafa, Sermayesi En Az İkiyüzelli Bin Türk Lirası Olan Anonim Şirketlerin Avukat Bulundurma Zorunluluğu, Mali Çözüm Dergisi, Temmuz-Ağustos 2014, s. 235-243.